

Otwarcie Muzeum Ziemi im. Karola Sabatha Solec Kujawski, 24.05.2008

W dniu 24 maja 2008 r. na terenie Jura Parku w Solcu Kujawskim odbyło się uroczyste otwarcie Muzeum Ziemi im. Karola Sabatha. Głównym autorem scenariusza wystawy jest Piotr Menducki. Jednym z inicjatorów powstania Jura Parku i muzeum na jego terenie był Karol Sabath. Konsultował większość opisów znajdujących się na planszach edukacyjnych, miał wpływ na przebieg ścieżki dydaktycznej i do Niego należał dobór modeli dinozaurów. Po Jego śmierci właściciele obiektu nazwali muzeum Jego imieniem. Patronat honorowy nad obiektem objął Wydział Geologii Uniwersytetu Warszawskiego.

W muzeum są prezentowane skamieniałości roślin i zwierząt z różnych stron świata. W gablotach możemy oglądać m.in. okazy z Maroka, Mongolii, Madagaskaru, Libanu, Szwecji, Spitsbergenu, Brazylii, USA, Niemiec, Francji, Anglii i wielu lokalizacji z terenu Polski — w sumie w zbiorach znajduje się ponad tysiąc okazów. Oprócz nich eksponowane są szczątki kostne gadów i płazów z Krasiejowa, wypożyczone ze zbiorów Instytutu Paleobiologii PAN w Warszawie, kości dinozaurów z pustyni Gobi z prywatnej kolekcji Stanisława Krupy i kolekcja skamieniałości (głównie z Polski) Towarzystwa Geologicznego *Spirifer* z Warszawy.

Ekspozycja w muzeum jest ułożona chronologicznie od prekambriu do czwartorzędu. Podświetlane gabloty z opisami poszczególnych okresów geologicznych prowadzą zwiedzających po dziejach Ziemi; urozmaiceniem są piękne zdjęcia z wypraw geologicznych *JuraPark Explorer Teamu*.



Ryc. 1. Wnętrze jurajskiego batyskafu. Fot. A. Żylińska

Ciekawostką muzeum są okazy „do dotykania”: prekambryjskie stromatolity, kości dewońskiej ryby pancerniej, odciski karbońskich roślin i skrzemionkowy pień drzewa.

Ozdobą obiektu są kambryjskie trylobity (*Paradoxides sp.* czy *Andalusiana sp.*) oraz sylurskie liliowce, zamontowane bezpośrednio na ścianie i oddzielone od zwiedzających cienką szybą. Dodatkową atrakcją stanowią rekonstrukcje zwierząt w skali 1 : 1. W części ekspozycji dotyczącej paleozoiku znajdują się podwieszane kambryjskie i dewońskie trylobity, *Anomalocaris*, staroraki sylurskie czy prawie czterometrowa dewońska ryba pancerna z rodzaju *Dunkleosteus sp.* W części poświęconej okresowi



Ryc. 2. Część ekspozycji przedstawiająca paleozoik. Fot. P. Menducki



Ryc. 3. Ośródka kredowego ślimaka, Indie. Ryc. 3, 4, 5 fot. P. Menducki



Ryc. 4. Trylobit dewoński — *Moroccanites* sp., Maroko



Ryc. 5. Trylobit dewoński — *Phacops* sp., Maroko

karbońskiemu znajduje się ogród zimowy, w którym można oglądać relikty roślinne. Oprócz popularnych paproci i skrzypów rosną w nim palmy, sagowce i araukarie. Muzeum jest tak skonstruowane, że z ekspozycji triasowej można wyjść na zewnątrz budynku i udać się ścieżką w głąb lasu, oglądając rekonstrukcje triasowych gadów ssakokształtnych, triasowych, jurajskich i kredowych dinozaurów oraz kredowych pterozaurów. Wchodząc ponownie do muzeum natrafiamy na ekspozycję poświęconą okresowi jurajskiemu. W tej części są prezentowane amonity, belemnity, wystawa fotografii przedstawiająca życie współczesnej rafy koralowej, tropy dinozaurów z Gór Świętokrzyskich, replika szkieletu ichtiozaura z Holzmaden i diorama z modelami najmniejszych znanych dinozaurów — kompsognatów. Największa sala muzeum jest poświęcona okresowi kredowemu. Na jednej ze ścian znajduje się wystawa zdjęć z polsko-mongolskich wypraw na pustynię Gobi, udostępnionych przez Muzeum Ewolucji PAN. W gablotach dominują szczątki kostne dinozaurów z Mongolii i Maroka. Osobne gabloty zostały poświęcone skamieniałościom ryb z kredy Libanu oraz amonitom z USA i Madagaskaru.

Kolejne części muzeum to skalna pustynia Spitsbergenu, wystawa flory eoceńskiej i piaszczysta plaża, gdzie prezentowane są inkluzje w żywicach kopalnych z Polski, Madagaskaru i Boliwii. Ostatnia część ekspozycji jest poświęcona człowiekowi i ssakom epoki lodowcowej. Część archeologiczną (rekonstrukcję wioski myśliwych polujących na mamuty, rekonstrukcję ubioru i narzędzi myśliwego paleolitu i rolnika neolitycznego, kopię grobu wodza z Sungiru) przygotowali Urszula i Artur Jedyńskowie. Model syberyjskiego mamuta stworzyli Marta Miara i Martin Muranica. Całość ekspozycji uzupełnia wystawa kości ssaków czwarterzędowych z terenu Polski. Okazy zgromadzone w muzeum są ciekawe pod względem geologicznym, a piękna oprawa plastyczna powoduje, że pobyt w tym obiekcie pozostawia niezapomniane wrażenie.

Jolanta Iwańczuk, Tatiana Woroncowa-Marcinowska & Izabela Ploch
Serwis fotograficzny na str. 787 i 788

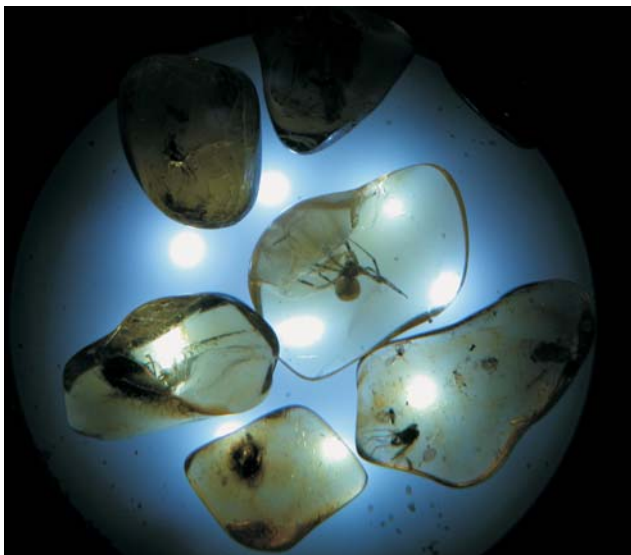
**Otwarcie Muzeum Ziemi im. Karola Sabatha
Solec Kujawski, 24.05.2008 (patrz str. 733)**



Ryc. 6. Rekonstrukcja permskiego dicynodona autorstwa Marty Szubert. Fot. A. Żylińska



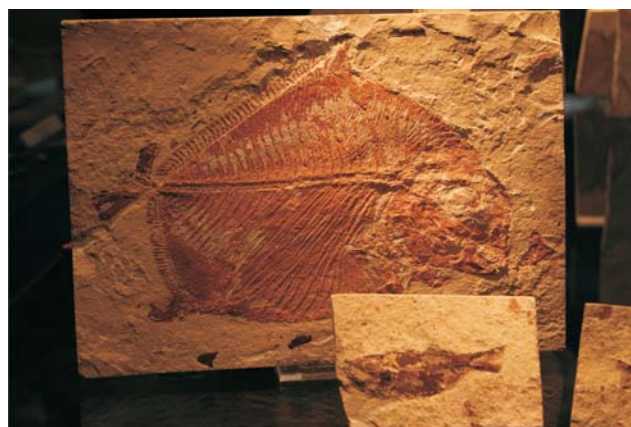
Ryc. 7. Kości dinozaurów kredowych z Maroka, na pierwszym planie model i zęby spinozaura. Fot. P. Menducki



Ryc. 8. Inkluzje w bursztynie bałtyckim. Fot. P. Menducki



Ryc. 9. Odcisk pnia lepidodendrona, Czerwionka, Polska. Fot. P. Menducki



Ryc. 10. Kredowe skamieniałości ryb z Libanu. Fot. A. Żylińska



Ryc. 11. Odcisk liścia z eocenu, Spitsbergen. Fot. P. Menducki

Otwarcie Muzeum Ziemi im. Karola Sabatha
Solec Kujawski, 24.05.2008 (patrz str. 733)



Ryc. 12. Amonit jurajski z Francji. Wszystkie fot. A. Żylińska



Ryc. 13. Trylobit dewoński — *Hollardops* sp., Maroko rejon Alnif



Ryc. 14. Przcięte i wypolerowane muszle amonitów kredowych z Madagaskaru



Ryc. 15. Rekonstrukcje jurajskich amonitów